

Høringsuttalelse vedr. NOU 2016:16 Ny barnevernslov- Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse

NOBO viser til brev fra Barne- og likestillingsdepartementet den 07.11.16. NOBO ønsker med dette å gi følgende høringsuttalelse.

I tråd med ønsket i høringsbrev vil uttalelsen følge kapittelinnstillingen i NOUen.

Kapittel 4 Lovstruktur, språklig og teknisk forenkling.

NOBO støtter forslaget om ny lovstruktur. Vi anser den nye strukturen medfører at loven blir mer systematisk, klar og oversiktlig. Det er flott at de reguleringer som anses å være viktigst for barn kommer først. NOBO mener at det er bra at forslagene fra barn og unge er tatt med i loven.

Kapittel 5 Reguleringer av grunnleggende rettigheter og prinsipper.

NOBO støtter de to grunnleggende normene som hele loven må anvendes i lys av. Barnes rett til omsorg og beskyttelse og prinsippet om at barnets beste skal være avgjørende for alle handlinger og beslutninger som berører et barn.

En styrking av barns rett til medvirkning henger sammen med den utviklingen barnevernets arbeid har hatt den siste tiden og NOBO mener at det er naturlig at dette tas med i nytt forslag.

NOBO er enig i at forsvarlighetskravet videreføres i loven. Dette vil være en rettesnor for kommunene når de ser på egen tjenestes oppbygging og størrelse.

Det er også foreslått at tiltakene i barnevernet ikke skal være mer omfattende enn nødvendig tas med i loven. Dette er et prinsipp som er godt kjent i barnevernet og NOBO anser at det som riktig at dette lovfestes.

NOBO forventer at det settes i gang en større utredning om kompetanse og bemannings norm i barneverntjenesten.

Kapittel 6 Barnevernsloven som en rettighetslov for barn

NOBO mener at barns rettigheter til hjelp bør styrkes. Utvalget tar stilling til om barn skal gis rett til materielle tjenester. Ett argument som har vært fremhevet i debatten er at barnevernloven skal harmonisere med sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven og at rettighetsfesting er vanlig på flere områder. Dette er NOBO enige i.

NOBO mener det i dag er for lite spillerom mellom de frivillige tiltakene og omsorgsovertakelse. NOBO mener imidlertid at barns rett til hjelp i de tilfeller hvor foreldre motsetter seg barneverntiltak,

norsk barnevernlederorganisasjon – NOBO

bør kunne løses tilfredsstillende gjennom lavere terskel for å pålegge hjelpetiltak og ved å åpne for at flere typer hjelpetiltak kan pålegges.

Kapittel 7 Ansvar og trygt oppvekstmiljø, omsorg og beskyttelse

NOBO er positive til at det innføres en plikt i kommunene til å sørge for at kommunens tjenestetilbud samordnes og at det lages en plan for kommunes forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge.

NOBO mener det er riktig at barneverntjenestens ansvar innskrenkes ved at man tar bort plikten til å delta i det forbyggende arbeidet rettet mot alle barn i kommunene. Barneverntjenestene arbeider først og fremst mot enkeltbarn og har fokus på å sette inn hjelpetiltak i forhold til dette. Det er likevel viktig at det presiseres at barneverntjenesten skal ha et samarbeid med andre aktuelle instanser samt være delaktig i utarbeidelsen av plan for forebyggende arbeid rettet mot barn og unge.

Utvalget foreslår å lovfeste at kommunen skal sørge for at barneverntjenesten til enhver tid er tilgjengelig for gjennomgang av meldinger. NOBO er enige i at det er behov for en bedre akuttberedskap i landets kommuner. NOBO forstår også forslaget slik at det skal være en 24 timers beredskap. Dette vil bli krevende for kommunen. NOBO mener at det bør ses på beslutningsmyndigheten og at dette utredes i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Kapittel 8 Særlig om samarbeid mellom barnevern og psykisk helsevern

NOBO er svært positive til at det foreslås en barnevernhelsereform. NOBO har gjennom våre medlemmer fått svært mange henvendelser knyttet til samarbeid mellom barnevern og barne og ungdoms psykiatri som beskriver store utfordringer i dette samarbeidet.

Dett er en lenge etterlengtet reform og NOBO mener at det haster å få i gang dette.

Kapittel 9 Melding til barneverntjenesten og barneverntjenestens undersøkelser- krav til dokumentasjon

NOBO stiller seg bak flere av forslagene som utvalget foreslår. Forslagene om at det innføres krav til begrunnelse knyttet til henleggelse av meldinger, at det skal foreligge en plan for undersøkelse, at det skal gjennomføres en systematisk og tilstrekkelig grundig undersøkelse for å kunne forstå barnets helhetlige situasjon og behov støttes av NOBO. Videre foreslås det innført krav til journal for hvert barn og at gjeldene fristregler for undersøkelse videreføres. Dette støttes av NOBO. Videre mener vi at det også bør stilles krav til en skriftlig undersøkelsesrapport.

Utvalget foreslår at mottatte meldinger må gjennomgås og vurderes fortløpende og at man samme dag må vurdere om meldingen krever hasteflytting eller andre hastetiltak. Dette støttes av NOBO.

Kapittel 11 Tiltakene i barnevernet

NOBO er positive og opplever at den nye lov strukturen og inndelingen i de tre kapiteler som en hensiktsmessig oppbygning av loven.

norsk barnevernlederorganisasjon – NOBO

Utvalget foreslår at frivillige hjelpetiltak som retter seg mot barn med partsrettigheter ikke kan opprettholdes hvis barnet motsetter seg tiltaket. NOBO er uenig i at aldersgrensen for partsrettigheter skal senkes til 12 år da dette vil medføre at barnet får innsyn i alle sakens dokumenter også knyttet til foreldrenes manglende omsorgskompetanse.

NOBO er positiv til at barneverntjenesten gis hjemmel om å pålegge hjelpetiltak mot samværsforeldre.

Når det gjelder forslaget om å legge beslutningskompetansen i med hensyn til flytteforbud knyttet til barn som er bosatt utenfor hjemmet med foreldrenes samtykke til barneverntjenestens leder anser NOBO dette for å være et godt forslag.

Når det gjelder oppramsing av type tiltak i paragraf § 15 a mener NOBO at det er uheldig. Enkelte av forslagene slik som leksehjelp, fritidsaktivitet, bruk av støttekontakt mener NOBO ikke egner seg for pålegg. Videre mener NOBO at en oppramsing kan virke begrensende.

Når det gjelder forslaget om å oppheve omsorgen når partene er enige om dette så støtter NOBO dette forslaget og opplever at dette blir en positiv endring.

NOBO mener at barnevernloven bør bidra til å sikre at barn som har fått god tilknytning til fosterhjemmet kan få ro og stabilitet, ved at det blir begrensninger på hvor ofte det kan reises sak om tilbakeføring av barn som har bodd lenge i fosterhjem og ved at det legges til rette for at fosterbarn som har bodd i fosterhjemmet siden de var spe-/småbarn kan adopteres.

Utvalget foreslår å videreføre at det skal gjelde en frist på tolv mnd. for å kreve behandling av ny sak om opphevelse av vedtak. NOBO mener at det er beklagelig at man ikke tar på alvor de belastningene det medfører for barn at det blir fremmes sak om tilbakeføring hvert eneste år.

Kapittel 12 Hastevedtak

NOBO mener at det er positivt at det gjøres en endring i ordlyden i loven slik at hastevedtak om bosted utenfor hjemmet ved at det ikke lenger er et krav om at barnet er i hjemmet.

Det foreslås at man skal frata påtalemyndigheten deres mulighet til å treffe hastevedtak, unntatt ved fare om menneskehandel og at vedtak kun skal kunne fattes av barneverntjenestens leder eller dens stedfortreder. NOBO mener at utvalget ikke har utredet grundig nok konsekvensene av å frata påtalemyndighetenes mulighet til å fatte hastevedtak.

Kapittel 13 Kontakt og samvær

NOBO støtter utvalgets forslag til samvær og mener at det er viktig at barneverntjenesten plikter å tilrettelegge for kontakt og samvær ved å utarbeide planer for dette.

Videre anses det av NOBO å være bra at nemnda beslutter samvær der man er uenige, men NOBO ser også at det kan føre til at mange ønsker og har krav på samvær og at det bør ses på hvordan man forhindrer en mer belastning for barnet.

NOBO støtter mindretallets forslag om hvem som har rett til å fremme sak om samvær og støtter deres begrunnelse for dette.

Kapittel 14 Oppfølging av barn og foreldre etter tiltak. Planer

I kapittel 14 støtter NOBO Frode Lauareid sin særmerknad knyttet til ordning med støtteperson.

Ved tilbakeføring til foreldre etter omsorgsovertakelse støtter NOBO Raundalen utvalgets utviklingsstøttende tilknytningsprinsipp slik at barn som har knyttet seg til fosterforeldre skal kunne vokse opp der.

Kapittel 15 Bosted utenfor hjemmet

Utvalget foreslår en rekke tiltak i kapittel 15 som NOBO støtter.

NOBO støtter forslaget om at det alltid skal vurderes om fosterhjem kan velges blant barnets nettverk. Men mener det er unødvendig at lovteksten anbefaler bruk av et spesielt faglig metodevalg som familieråd. Barnevernfaget er i utvikling og andre metodevalg kan fremstå som mer aktuelle på et senere tidspunkt, eller ut fra individuelle behov.

Kapittel 16 Partsrettigheter og ordninger som sikrer barns prosessuelle rettigheter

Utvalget foreslår å senke partsrettigheter fra 15 til 12 år. De rettigheter man får når man er part i en sak vil medføre at barnet har dokumentinnsyn, rett til forhåndsvarsel, underretning og klagerett osv. Videre vil barnet få informasjon om foreldrenes bakgrunn, nettverk og osv. Dette kan være opplysninger som skal håndteres varsomt. Barn med partsrettigheter vil få kopi av disse dokumentene. Videre vil et barn på 12 år kunne utsettes for et større press fra sin familie. Det bør heller legges vekt på at barn under 15 år gis gode muligheter for medvirkning og samarbeid.

NOBO støtter utvalgets forslag om at foreldre med foreldreansvar skal være part i en sak.

NOBO ser med glede at det fremmes et forslag om at det kan nektes dokumentinnsyn av hensyn til barnet. Dette har mange av våre medlemmer vært opptatt av og opplever har vært vanskelig.

Det er forslått å erstatte tillitsperson, talsperson og tilsynsperson med trygghetsperson. NOBO er positiv til denne endringen.

Kapittel 17 Økt rettssikkerhet ved saksbehandling i fylkesnemndene

Utvalget foreslår at barn skal få rett til å uttale seg direkte til nemnda, det lovfestes et krav om at barns mening og vurdering av barnets beste skal fremgå av Fylkesnemndas vedtak, klagesaker skal behandles med full nemnd, lovfeste adgang til anonym vitneførsel i nemnda, etablere en klage og disiplinær ordning for nemndledere, lovfeste forening av saker som gjelder foreldrenes felles barn og legge kravene til innhold i begjæringer tettere opp til kravene etter tvisteloven. NOBO er positive til disse forslagene.

Kapittel 18 Økonomiske og administrative konsekvenser

Utvalget har pekt på at flere av forslagene vil medføre merarbeid for kommunen og barneverntjenesten. NOBO mener at utvalget undervurderer merarbeidet og kostnadene dette vil medføre for kommunene. NOBO forutsetter at kommunen fullt ut vil bli kompensert for dette.